

Sarajevo, 17.12.2014. godine

Broj: 01-06-3631/14

U.G. "Eko forum" Zenica

Ul. Školska br. 10

72 000 Zenica

Bosna i Hercegovina

Predmet: odgovor na Vaš dopis od 8.12.2014. godine – molba za informiranjem u vezi rezultata „provjere sistema monitoringa emisija na 6 dimnjaka“ Arcelor Mittal-a u 2013.

Poštovani,

Obraćamo se u vezi sa Vašim zahtjevom da Vas informiramo o rezultatima provjere sistema monitoringa emisija na 6 dimnjaka Arcelor Mittal-a Zenica.

Vjerujemo da Vam je poznato kako je Uredba o vrstama naknada i kriterijumima za obračun naknada za zagađivače zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj: 66/11) donešena krajem 2011. i kako prijelazne odredbe Uredbe (čl. 14.) obavezuju da do momenta uspostave i operativnog funkcioniranja Registra zagađivača i zagađivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine obaveznici svoje izvještaje o godišnjim količinama emisija zagađujućih materija do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu obračunskog perioda, osim u FMOIT šalju i u Fond. Napominjemo kako Fond analizira izvještaje u smislu podatka o godišnjem opterećenju zagađujućih materija kojima se bavi Uredba te može ukazati nadležnim institucijama na odstupanja ali nije nadležan da vrši, kako navodite, provjeru sistema monitoringa emisija na dimnjacima.

U okviru obaveze izvještavanja prema Fondu, godišnji izvještaj o emisiji polutanata u zrak za 2013. godinu Arcelor Mittal-a zaprimljen je u Fond za zaštitu okoliša 31.03.2014. godine (br. protokola Fonda 06-114-U/2014). Pravovremeno kao i prethodnih godina.

Fond za zaštitu okoliša u saradnji sa FHMZ (Federalnim referentnim centrom za zrak) te neovisnim stručnjacima izvršio je detaljni pregled dostavljenih izvještaja i analizu podataka i eventualnih razloga za smanjenje emisija. Na osnovu dostavljenih izvještaja o emisijama štetnih polutanata iz pogona AMZ za 2013., a nakon obrade podataka i izračuna ukupnih emisija SO₂, NO_x i prašine, izražena je sumnja u rezultate monitoringa. Upoređujući s prijavljenim emisijama za 2012. godinu, došlo je do značajnog smanjenja ukupnih godišnjih emisija, posebno na pogonu Koksare i Energetike.

Kako u 2013. godini na pogonima na kojima je „došlo“ do smanjenja emisija nije bilo značajnih projekata koji bi za cilj imali smanjenje emisije, niti je, po našem saznanju, proizvodnja u 2013. godini bila manja u odnosu na 2012., a povrh svega kvalitet zraka (u smislu ovih zagađujućih materija) u gradu Zenici nije se poboljšao, Fond se 8.5.2014 obratio AMZ-u sa zahtjevom za dodatna pojašnjenja. Dostavljene dopune nisu dale odgovore dostatne za obradu i izdavanje rješenja obračunu naknade za zagađivače zraka za 2013. godinu, te je Arcelor Mittal-u upućen novi zahtjev dana 31.7.2014. Nova pojašnjenja AMZ-a dobili smo 13.10. 2014 ali, iako smo inzistirali na kompletnom odgovoru na zahtjev, nisu adekvatno odgovorila na postavljena pitanja, te nisu dostavili podatke o potrošnji goriva po pogonima i mjestima sagorijevanja za 2012. i 2013. godinu te proizvodnji po pogonima za 2012. i 2013. godinu koji bi služili za „kontrolni“ proračun emisija. Isto tako nije dostavljena lista realiziranih projekata u 2013. godini, koji su za cilj imali smanjenje emisije u zrak niti ispis konfiguracije iz softvera za obradu podataka kontinuiranog monitoringa emisije u zrak iz kojeg bi se mogao provjeriti način izračuna samog softvera, te dosadašnje izmjene kalibracijskih koeficijenata.

Predstavnici AMZ-a su u pojašnjenjima istaknuli kako se sumnja u tačnost podataka s kontinuiranog monitoringa pojavila već ranije, na osnovu upoređivanja podataka iz mjerenja i proračuna iz proizvodnih procesa na pojedinim pogonima, te su vršene detaljne provjere komponenti

sistema kao i kontrolna mjerenja i optimizacija sistema. Od strane Fonda je izraženo nezadovoljstvo ovakvim načinom validacije podataka. Za ovakvu vrstu intervencija, kod ovako ozbiljnog zagađivača zraka, bilo je potrebno obratiti se relevantnim nadležnim institucijama i obrazložiti svoju potrebu za korekcijama ali bi se u tom slučaju neki parametri dobili na bazi detaljnog istraživanja i kontrole.

Analiza izvještaja s preporukama za daljnje postupanje poslana je FMOIT-u i FUIP –u 17.11.2014.godine. Očekujemo da se FMOIT u najkraćem roku očituje po ovom pitanju, te da FUIP naloži Arcelor Mittal-u posebno mjerenje (uz konsultacije s FHMZ). Prilikom provjere podataka (posebnim mjerenjima, kontrolom ispravnosti mjernih uređaja i provjerom tačnosti dobijenih podataka) potrebno je slijediti zaključke i preporuke proizašle iz analize dostavljenih podataka o emisijama u zrak iz pogona ArcelorMittal Zenica za 2013. godinu Fonda za zaštitu okoliša FBiH:

1. Provesti posebna/kontrolna mjerenja u skladu s čl. 15 Pravilnika o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak na pogonima: Koksara, Energetika i Aglomeracija, a na mjestima postavljenih sistema za kontinuirani monitoring od strane neovisne kuće.

Prilikom odabira laboratorije koja bi vršila mjerenja, prijedlog je da se angažuje laboratorija iz zemalja iz okruženja, a koje su akreditovane prema EN 17025, te posjeduju ovlaštenja od nadležnih ministarstava u svojim zemljama za provođenje kontrole kvaliteta sistema za kontinuirani monitoring u skladu sa EN 14181 – QAL2. Cilj ovih kontrolnih mjerenja bi bio da se provjere sistemi za kontinuirani monitoring emisije u zrak na pomenutim pogonima, a u skladu sa EN14181, kako je i navedeno u Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak. Napominjemo da u našoj zemlji još ni jedna kuća nije akreditirana kao inspeksijsko tijelo.

2. Proračunati emisije iz pomenutih izvora zagađenja u skladu sa EU metodologijom, te prilagoditi emisione faktore stvarnom stanju na terenu. U cilju izrade proračuna emisija, neophodno je pribaviti podatke o proizvodnji i potrošnji energenata za 2012. i 2013. godinu, a kako je to traženo u predhodnim zahtjevima za razjašnjenje.
3. U cilju provjere načina izračuna softvera za kontinuirani monitoring emisije, potrebno je pribaviti ispile o konfiguraciji softvera, te o istoriji izmjena kalibracionih koeficijenata, a kako bi se utvrdilo postupanje u skladu sa EN 14181, te kako bi se evidentirale sve dosadašnje izmjene u koeficijentima, te eventualne neovlaštene „ručne“ promjene podataka i koeficijenata. Ovu tačku je moguće provjeriti i odlaskom u AMZ i utvrđivanjem stvarnog stanja na samom softverskom paketu.

Cijeneći aktivnosti Eko foruma, kao vrlo angažiranje nevladine organizacije koja ozbiljno pristupa problemima zagađenja zraka u Zenici, molimo da ove informacije shvatite kao privremene, budući da se ne radi o konačno utvrđenom činjeničnom stanju već o procesu utvrđivanja realnog stanja kontinuiranog monitoringa u Arcelor Mittal-u.

S poštovanjem,

DIREKTOR
Safet Harbinja